

TESTE DE LIMBA ROMÂNĂ

Lect. dr. Oana Chelaru Murăruș (Universitatea din București)

Lect. dr. Camelia Ușurelu (Universitatea din București)

Conf. dr. Andra Vasilescu (Universitatea din București), **coordonator**

CUVÂNT ÎNAINTE

CONCEPȚIA LUCRĂRII. Această culegere de teste de limba română a fost concepută pe de o parte ca material auxiliar în pregătirea cursanților, pe de altă parte ca instrument de (auto)evaluare.

Ca *materierial auxiliar* de învățare a limbii, cartea îl pune pe cursant în fața rezolvării unor sarcini de comunicare cotidiene, pregătindu-l să le rezolve rapid și eficient. De aceea, frecvent am optat pentru grupări tematice. Textele și imaginile oferă informații despre societatea românească, ajutându-l pe cursant să dobândească abilități de comunicare în situații tipice. Pentru a facilita procesul de învățare, informația dată și informația cerută sunt interconectate, în sensul că pentru rezolvarea sarcinilor de lucru cursantul se poate sprijini în mare măsură pe informația conținută în texte și imagini. Puternic ancorate în actualitatea românească, testele au un caracter informativ și formativ. Din acest punct de vedere, cartea oferă profesorilor un ghid pentru desfășurarea orelor de limba română, iar studenților un spațiu de antrenament pentru „a trăi în limba română”.

Ca *instrument de (auto)evaluare*, testele au fost realizate în conformitate cu grila de autoevaluare din *Pașaportul lingvistic european*. Cursantul este pus în situația de a conștientiza gradul în care poate interacționa cu vorbitorii nativi ai limbii, producând enunțuri corecte cu un scop comunicativ clar, într-o situație concretă de comunicare, respectiv gradul în care poate participa la conversație în calitate de ascultător atent și activ, dând interlocutorilor un *feed-back* relevant. Evaluarea se face deci dintr-o perspectivă comunicațională: se evaluează nu gradul de însușire a unor reguli de exprimare în limba română, ci abilitățile individului de a comunica efectiv în limba română în spațiul culturii române.

Grila de (auto)evaluare este concepută pe trei niveluri principale - nivelul A, nivelul B, nivelul C - corespunzătoare în mare măsură nivelurilor tradiționale *începători, medii, avansați*. În cadrul fiecărui nivel există două subdiviziuni (A_1, A_2 ; B_1, B_2 ; C_1, C_2), marcând, în fapt, o diferență de grad de cunoaștere a limbii în cadrul fiecărui nivel de bază. Conceput în felul acesta, sistemul de evaluare permite o cuantificare mai exactă a abilităților comunicative ale cursantului. Accentul se mută dinspre tradiționalul *ce știe studentul spre ce știe să facă studentul folosind o anumită limbă*. În cadrul nivelului A se pune accentul pe (auto)testarea capacității de a produce enunțuri corecte și acceptate, recunoscute ca atare de vorbitorii nativi, permițând cursantului o relaționare minimă în cadrul societății; între subnivelul A_1 și subnivelul A_2 există diferențe legate de: numărul temelor de discuție la care poate participa cursantul; gradul de structurare a mesajelor produse sau corect interpretate de cursant în calitate de vorbitor, respectiv ascultător; gradul de predictibilitate a participării la interacțiune (vorbitorii pot interacționa în situații în care secvențele discursive au grad mare de predictibilitate, atunci când sensul poate fi dedus relativ ușor din context, iar mesajele au o structură relativ fixă). În cadrul nivelului B (auto)testarea se axează în special pe verificarea capacității cursantului de a produce cu succes diverse acte de vorbire, adecvate unui număr largit de teme: a afirma, a descrie, a povesti, a ruga, a impune, a întreba, a promite, a-și lua angajamente, a-și exprima emoțiile și sentimentele etc. Comparativ cu nivelul A, gradul de predictibilitate și pre-structurare scade, cursantul trebuind să demonstreze abilități de adaptare la tema și modul de comunicare impuse de interlocutor. În cadrul nivelului B, subnivelul B_1 este nivelul - prag, marcând momentul în care vorbitorul poate interacționa cu interlocutorul, altfel spus stăpânește mecanismele comunicării interpersonale; subnivelul B_2 corespunde

deprinderii de către vorbitorul non-nativ, în plus, a abilităților de comunicare instituțională, comunicare publică, comunicare mass-media, implicând abilități crescute de organizare globală a textului scris și vorbit. Nivelul C se focalizează pe componenta perlocuționară a limbajului, deci (auto)testarea are în vedere în special abilitățile cursantului de a controla efectul pe care mesajul său îl are asupra interlocutorului; abilitățile de comunicare se apropie de cele ale vorbitorului nativ educat, care se exprimă fluent și nuanțat, are un set de cunoștințe culturale împărtășite cu interlocutorii, este capabil să distingă între diverse scopuri comunicative, să recurgă la patternuri eficiente de structurare a mesajului, să frazeze interesant, original, adecvat stilistic, să rezolve eficient prin limbaj toate problemele cu care se confruntă, să obțină vizibilitate prin limbaj. În concluzie, în acord cu grila de (auto)evaluare din *Pașaportul lingvistic european*, testele pe care le propunem evaluează *capacități de comunicare în limba română*.

Atât ca material auxiliar de predare/învățare a limbii române, cât și ca instrument de (auto)evaluare, cartea se bazează pe o concepție modernă, comunicațională, cu o accentuată componentă culturală.

DESCRIEREA LUCRĂRII. Cartea cuprinde 67 de teste grupate pe niveluri de competență comunicativă. Pentru a surprinde mai bine continuum-ul comunicativ, evoluția cursantului, procesul de interiorizare a abilităților de comunicare, gradul în care autoevaluarea abilităților comunicative corespunde unei evaluări externe obiective, am optat pentru o structurare pe cele trei niveluri de bază: A, B, C. Distincțiile A1/A2, B1/B2, C1/C2 sunt operate prin punctajul alocat fiecărei sarcini de lucru.

Fiecare test este structurat în acord cu tipul de competențe vizate în grila de autoevaluare a *Pașaportului lingvistic european*:

1. Înțelegerea textului

- a) Înțelegerea textului oral (ascultare și înțelegere)
- b) Înțelegerea textului scris (citire și înțelegere)

2. Interacțiunea verbală

- a) Participarea la dialog
- b) Producerea unui monolog

3. Redactare de text

CUM SE FOLOSEȘTE CARTEA. Cartea poate fi folosită ca material în procesul de predare/învățare pentru fixarea cunoștințelor, pentru exersarea competențelor; poate fi folosit un test integral sau pot fi folosiți itemi din diverse teste, care se leagă direct de scopul didactic al orei. De asemenea, culegerea poate fi folosită ca instrument de autoevaluare și autocunoaștere: cursantul rezolvă testele pentru a-și da singur seama de competențele pe care le are sau pentru a identifica problemele de comunicare cu care se confruntă și pe care trebuie să le înlăture prin exercițiu. În fine, fiecare test poate fi folosit de profesor ca instrument de evaluare formativă sau sumativă în cadrul cursurilor de limba română.

DESPRE AUTOARE. Autoarele acestui volum sunt cadre didactice universitare la Facultatea de Litere a Universității din București, cu calificare științifică în domeniul limbii române și al comunicării, cu pregătire psihopedagogică și preocupări în domeniu, cu experiență în predarea limbii române ca limbă străină.

Oana Chelaru Murăruș este lector la Catedra de Limba Română a Facultății de Litere și director executiv, din 2005, al Cursurilor de Vară de limbă și civilizație românească organizate la Sinaia de Universitatea din București. Predă cursuri de stilistică, istoria limbii române literare, sociolingvistică. A fost profesor invitat la departamentul de limba română al Universității din Amsterdam (1996-1999) și al Universității din Pisa (2001-2003) și evaluator pentru limba română la Institutul de Limbi Balcanice din Salonic (2004 și 2005). Este autoarea volumului *Nichita Stănescu - Subiectivitatea lirică. Poetica enunțării* (Editura Univers, 2000) și coautoare la volumul *Limba română ca limbă străină. Dosare pedagogice* (EUB, 2006) elaborată în cadrul grantului de cercetare CNCSIS 292. Este membră fondatoare a *CESI (Centrul de Excelență pentru Studiul Imaginii)*.

Camelia Ușurelu este lector doctor la Catedra de Limba română a Facultății de Litere din București. Predă cursuri de morfologie, sintaxă, semantică, stilistică funcțională și istoria limbii române literare. A obținut titlul de doctor în filologie cu distincția “Magna cum laude” în anul 2004. Este autoarea cărții “Categoria factitivului în limba română”, publicată la Editura Universității din București în 2005. A participat la grantul de cercetare “Predarea / învățarea limbii române ca limbă străină” (2000-2002) și a publicat *teste de evaluare* în volumul *Limba română ca limbă străină. Dosare pedagogice*, în 2006. Din anul 1999, predă cursuri de limba română (cursuri semestriale și intensive) pentru studenții străini din programul “Erasmus”. Este evaluator pentru limba română în cadrul Facultății de Litere, iar în 2004 și în 2005 a fost evaluator al cunoștințelor de limba română ale studenților greci de la Institutul de Studii Balcanice din Salonic.

Andra Vasilescu este conferențiar la Catedra de limba română a Facultății de Litere și cercetător la Institutul de Lingvistică al Academiei Române. Predă cursuri de teoria limbii, sintaxă, pragmatică, comunicare interpersonală, comunicare interculturală. A funcționat ca profesor invitat la departamentul de limba română al Universității din Anvers (1998) și al Universității din Amsterdam (2000). Este autoarea volumelor *Cum se scrie un text* (2000/2002/2005), *Întrebarea. Teorie și practică* (2002), (co)autoare a *Manualelor de limba română* pentru gimnaziu (clasa a VI, clasa a VII-a, clasa a VIII-a), coautoare la *Enciclopedia limbii române* (2002) și la *Gramatica Academiei* (2005), coordonator al Grantului CNCSIS 292 „Predarea/învățarea limbii române ca limbă străină” (2003-2005) și al volumului *Limba română ca limbă străină. Dosare pedagogice*. Este membră a *International Association for Dialogue Analysis*. Premiul Academiei Române în anul 2004.

Autoarele mulțumesc domnului acad. Dan Horia Mazilu, la inițiativa căruia a fost realizată această lucrare, și Institutului Limbii Române, care a făcut posibilă apariția ei.